

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ В КАРАНТИЙ ПЕРІОД

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розглядається використання інноваційних методів викладання за допомогою комп'ютерних технологій. Описано форми проведення занять протягом карантинного періоду у закладах освіти. Наведено приклади, щодо проведення занять в режимі відеоконференційних з певних дисциплін. Приведено позитивні та негативні показники Online навчання.

Ключові слова: лекції, комп'ютерні технології, Online режим, інновації, здобувач, викладач.

Abstract

The paper considers the use of innovative methods of teaching lecture material using computer technology. The formats of conducted classes during the quarantine period in educational institutions are described. Examples are given that before carrying out works in the mode of video conferences on certain subjects. The question that is of interest to the listeners of the conducted lesson is described in the interrogated form for mastering high-quality material. Positive and negative indicators of Online learning are given.

Keywords: lectures, computer technologies, Online mode, innovations, applicant, teacher.

Вступ

На сьогоднішній час, лекції у зв'язку з карантинними обмеженнями стрімкими кроками мобілізувалися в Online режим. Таким чином, відійшли від традиційних форм проведення лекцій в чому і постало питання проведення занять у нетрадиційному форматі. Одним із яких, є впровадження новітніх підходів до передачі навчального матеріалу. Дана ситуація змушує набувати навичок в користуванні ПК, що надає розширювати можливість у проведенні як лекційних, так і аудиторних занять. Результат використання комп'ютерних технологій дозволяє не тільки насичити обсяг матеріалу, але й урізноманітнити його та використовувати нові форми подання матеріалу, що, в свою чергу, покращує якість засвоєння знань здобувача та створює систему нових знань. Такий освітній процес надає можливість демонструвати відео, слайд-шоу, певні програми, які потрібні у вивченні певних дисциплін, де описується у достатньому обсязі матеріал необхідний для виконання робіт, які передбачено навчальним планом[1; 2; 4].

Результати дослідження

Мета роботи – описати проведення занять в дистанційній формі, використовуючи інноваційні методи викладання за допомогою комп'ютерних технологій.

Під час карантинного періоду в Україні формування сучасної освітньої системи можливе лише за умов Online навчання, що примусило перейти на такі платформи як Google Meet, Zoom та інші, що спонукало до освоєння комп'ютерних технологій, які надають можливість впроваджувати різні методики викладання. На даному етапі використання інноваційних технологій набуло широкого застосування. Найбільш вживаними стали мультимедійні технології, завдяки яким досягається висока точність викладеного матеріалу, що, в свою чергу, створює нове науково-дослідне середовище, яке сприяє розвитку творчих індивідуальних і колективних здібностей здобувачів, формуються навички ефективного спілкування, спрямованого на досягнення позитивного результату. Лекційні матеріали викладаються за допомогою демонстрації різних відео з даної теми у вигляді показових прикладів, що дає можливість наявно продемонструвати, як застосовуються ті чи інші методи, щоб

використовувати їх на практиці. Навіть даний презентаційний формат Power Point значно допомагає з викладанням інформації [1; 2].

Як на практичних так і на лекційних заняттях лектор помічає, що студенти розділяють на дві, а той більше груп під час розв'язування певних задач, завдань чи навіть дискутуючих обговорювань з питання. Тим і зацікавлення здобувача підвищується, зростає його активність, що провокує до дискусії в обговоренні з приводу вирішення висловлення думок і прийняття рішень.

Для цього і використовуються такі методики як:

1) Мозкова атака – яка складається із п'яти етапів. Перший з яких, є формування проблеми, яку необхідно розв'язати. Другий це тренувальний етап, що надає формування навичок швидкого пошуку відповіді на проблемні запитання; вивільнення творчості та ініціативи в учасників заняття; розвиток почуття співробітництва. Третім етапом є «штурм» визначеної проблеми. Зміст четвертого етапу становлять оцінка і відбір оптимальних ідей експертами. Та заключний етапом повідомленням результати мозкової атаки; обговорюються результати роботи студентів[1; 2].

2) Дискусія, що організовується, як процес діалогічного спілкування учасників, під час якого відбувається формування практичного досвіду обговорення та розв'язання теоретичних проблем, теоретико-практичного мислення фахівця[1; 2].

3) Карусель це варіант заняття, при якому одночасно залучаються до роботи всі учасники освітнього процесу. При цьому відбувається активне спілкування та обговорення проблеми між усіма слухачами групи [1; 2].

Певні методи орієнтують викладача і студента на спільну роботу у тандемі. Таким чином студент набуває знань через дію, активне мислення, спільну працю над розв'язанням поставленого завдання, примушуючи працювати своєю уяву у вирішенні моделюючих проблем у тому чи іншому виді. У переконанні, що студент засвоїв матеріал, викладач може провести так звану перевірку, одним із яких є перевірка контрольних знань у невеликому тестовому режимі, щоб дізнатися наскільки якісно здобувач отримав знання, щоб дізнатися, на які аспекти потрібно звернути увагу на наступному занятті[1; 4; 5].

Наведемо характеристики ролей сучасного викладача в освітньому процесі [6].

Викладач-наставник – це викладач ЗВО, який є організатором, вихователем і консультантом для студентів, що будує свої стосунки на підставі діалогічного рівня управління педагогічним процесом за умов природності, відкритості, емпатійного розуміння і сприйняття студентів як партнерів. Метою діяльності такого викладача є особистісний і професійний розвиток майбутніх фахівців того чи іншого напрямку підготовки.

Викладач-консультант – це фахівець у галузі організації освіти та самоосвіти студента. Він координує самоосвітню діяльність студентів та вибудовує траєкторію їх саморозвитку.

Викладач-тьютор за визначенням вченого Ю. Деражне, «тьютор у системі відкритої освіти є найважливішим системотворчим компонентом, який виконує функції викладача, консультанта, методиста і наставника» [6, с.35]. Тьютор – особа, що веде індивідуальні, групові заняття зі студентами, репетитор, наставник. Він є ключовою фігурою при дистанційному навчанні, що відповідає за проведення занять зі студентами.

Викладач-модератор – це організатор групової роботи, що активізує та регламентує процес взаємодії учасників групи на основі демократичних принципів, забезпечує ділове спілкування.

Викладач-фасилітатор – це викладач, основне завдання якого полягає у стимулюванні та направленні процесу самостійного пошуку інформації та спільної діяльності студентів. Мета викладача організувати спілкування всіх учасників обговорення з нейтральної сторони так, щоб зіткнення думок перейшло в конструктивне русло, розбіжності були успішно подолані і прийнятне рішення було вироблено.

Викладач-коуч – це той викладач, що допомагає досягти студенту професійної мети. Він приймає студента таким яким він є насправді, а не оцінює його. Коуч – це фахівець, тренер, здатний зробити з людини чемпіона, тобто мова йде про виховання переможців.

Ми погоджуємось із науковцями, які стверджують, що педагог інноваційної орієнтації – це особистість, яка:

- здатна брати на себе відповідальність, вчасно враховувати ситуацію соціальних змін;
- спроможна до прогнозування труднощів інноваційної діяльності;
- готова до сприйняття нової інформації;

- володіє адекватними ціннісними орієнтаціями, гнучким професійним мисленням, високим рівнем самоактуалізації, мистецтвом рефлексії, розвинутою професійною самосвідомістю

На завершення аналізу наведемо приклад, як дані комп'ютерні технології допомагають на практиці. У ВНТУ застосовується системна програма JetIQ, в якій знаходяться матеріали по вивченні багатьох дисциплін, які з легкістю дозволяє переглянути в так званому навігаторі дисциплін, щоб оновити, або використати матеріал в подальшому вивченні, що значною мірою допомагає студентам отримати певну інформацію для поглиблення знань. В даному навігаторі викладено лекції, презентації, слайд-шоу в форматі Power Point, різні завдання з прикладами розв'язування завдань певної форми та методичні вказівки, що значно допомагають студенту під час виконання завдання. Для кожної дисципліни потрібно свій підхід використання дистанційного навчання. Так, для гуманітарних дисциплін знання отримуються теоретично і викладеного матеріалу буде достатньо для того, щоб мати певні навички з тих чи інших питань, а технічні дисципліни досить часто потребують практичного вміння, що значною мірою знижує рівень студента для подальшої практичної роботи.

Висновки

Отже, проведеним аналізом можна запевнити, що в даній ситуації з дистанційним навчанням потрібно застосовувати дані інноваційні методи із залучення комп'ютерних технологій для того, щоб покращити викладання матеріалу. Не маючи доступу до певних навчальних матеріалів, значною мірою знижується якість викладання. Було описано, яким чином метод дискусії допомагає засвоєнню знань. Сьогодні це актуально, а через декілька років інша методика буде популярною для викладання, і буде набагато доцільнішою для засвоєння матеріалу, що підвищить засвоєння та якість даного предмету.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Інноваційні методи проведення занять [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://cn.nmc.dsns.gov.ua/files/2020/6/12/Innovaciyni_metody_provedennya_zanyat.pdf
2. Інноваційні методи і форми проведення семінарських занять [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/gushinez.php>
3. Хом'юк І.В. Деякі аспекти впровадження інноваційних технологій у роботу вищого навчального закладу/ І.В.Хом'юк, В.А.Петрук // Інноваційні технології в процесі підготовки фахівців. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 03-04 квітня 2016 року : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Вінницький національний технічний університет [та ін.]. — Вінниця: ВНТУ, 2016.
4. Хом'юк І. В. Зміст та структура курсу «Сучасні педагогічні технології у вищих навчальних закладах» для підготовки докторів філософії / І. В. Хом'юк // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. – Миколаїв : Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, 2018. – Вип. 2(61).
5. Тьютор [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%8C%D1%8E%D1%82%D0%BE%D1%80>
6. Інноваційні технології в освітньому процесі / І. В. Хом'юк, В.А.Петрук, О.А.Голок, В.В.Хом'юк: Монографія, Вінниця: ВНТУ, 2020, 88 с.

Слівинський Владислав Васильович – аспірант факультету будівництва, теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: slivinskiyvlad@gmail.com

Хом'юк Ірина Володимирівна – д. пед. н., професор, професор кафедри вищої математики, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vikiraivh@gmail.com

Slivinskyi Vldislav V. – postgraduate student of the Faculty of Construction, Heat Power Engineering and Gas Supply, Vinnitsa National Technical University, c. Vinnitsa, e-mail: slivinskiyvlad@gmail.com

Khomyuk Irina V. – Doctor of Science (Ped.), Professor of Higher Mathematics Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vikiraivh@gmail.com